

Tiedotusyksikkö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 63/16
Luxemburgissa 14.6.2016

Tuomio asiassa C-308/14
Komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta

Yhdistynyt kuningaskunta voi vaatia, että lapsilisän ja verotuksessa tehtävän lapsivähennyksen saajilla on oleskeluoikeus kyseisessä valtiossa

Vaikka kyseistä edellytystä pidetään välillisenä syrjintänä, se on perusteltavissa tarpeella suojella vastaanottavan jäsenvaltion taloutta

Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetussa asetuksessa¹ vahvistetaan useita yhteisiä periaatteita, joita on noudatettava asiaa koskevissa jäsenvaltioiden lainsäädännöissä, siten, että erilaisilla kansallisilla järjestelmillä ei aseteta huonompaan asemaan henkilöitä, jotka käyttävät oikeuttaan liikkua ja oleskella vapaasti unionissa. Yhtenä yhteisenä periaatteena on, että jäsenvaltioiden on noudatettava yhdenvertaisuusperiaatetta. Yhdenvertaisuusperiaate ilmenee sosiaaliturvan erityisalalla kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltona.

Komissio vastaanotti useita kanteluita Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvilta unionin kansalaisilta, jotka eivät ole Ison-Britannian kansalaisia. He väittivät, että Ison-Britannian toimivaltaiset viranomaiset olivat evänneet heiltä tiettyjä sosiaalietuuksia sillä perusteella, ettei heillä ollut oleskeluoikeutta kyseisessä maassa. Koska komissio katsoi, ettei Ison-Britannian lainsäädäntö ole asetuksen säännösten mukainen, se nosti Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan jäsenyyssoveltoitteen noudattamatta jättämisestä koskevan kanteen. Komissio näet huomautti, että Ison-Britannian lainsäädännön mukaan on tarkastettava, että tiettyjen sosiaalietuuksien – joihin kuuluvat nyt esillä olevassa asiassa kyseessä olevien lapsilisän ja verotuksessa tehtävän lapsivähennyksen kaltaiset perhe-etuudet² – hakijat oleskelevat laillisesti Ison-Britannian alueella. Komission mielestä kyseinen edellytys on syrjivä ja asetuksen hengen vastainen, koska asetuksessa otetaan yksinomaan huomioon hakijan vakainainen asuinpaikka.

Yhdistynyt kuningaskunta, joka vetoaa tuomioon Brey,³ katsoo näiden väitteiden osalta, että vastaanottava valtio voi vaatia legitiimisti, että sosiaalietuudet myönnetään vain unionin kansalaisille, jotka täyttävät edellytykset oleskeluoikeuden saamiselle sen alueella, ja kyseisistä edellytyksistä on säädetty pääasiallisesti unionin direktiivissä.⁴ Vaikka lisäksi katsotaan, että niiden edellytysten täyttäminen, joilla oikeus kyseessä oleviin sosiaalietuuksiin voidaan myöntää, on sen kansalaisille helpompaa (koska heillä on pakostakin oleskeluoikeus), oleskeluoikeutta koskeva edellytys on joka tapauksessa oikeasuhteinen toimenpide, jolla pyritään takaamaan se, että etuudet suoritetaan henkilöille, jotka ovat riittävän integroituneita Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.

Tänään antamallaan tuomiolla **unionin tuomioistuin hylkää komission kanteen.**

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 883/2004, joka on annettu 29.4.2004 (EUVL L 166, s. 1).

² Lapsilisä (child benefit) ja verotuksessa tehtävä lapsivähennys (child tax credit) ovat rahaetuuksia, jotka rahoitetaan verovaroista eikä edunsaajien maksuilla. Niiden yhteisenä päämääränä on kattaa osaltaan perheestä aiheutuvia kustannuksia. Jotta kyseiset etuudet voidaan myöntää hakijalle, tämän on Ison-Britannian lainsäädännön mukaan oltava Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Kyseinen edellytys täyttyy ainoastaan, jos a) hakija on fyysisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa, b) hän oleskelee vakinaisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja c) hänellä on oleskeluoikeus kyseisessä maassa.

³ Unionin tuomioistuimen tuomio 19.9.2013, Brey ([C-140/12](#)).

⁴ Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/38/EY (EUVL L 158, s. 77).

Unionin tuomioistuin toteaa aluksi, että kyseessä olevat etuudet ovat sosiaaliturvaetuuksia ja kuuluvat siten asetuksen soveltamisalaan.

Unionin tuomioistuin hylkää tämän jälkeen komission ensisijaisen väitteen, jonka mukaan Ison-Britannian lainsäädännössä asetetaan lisäedellytys asetukseen sisältyvään vakinaista asumista koskevaan edellytykseen nähden.

Unionin tuomioistuin huomauttaa tältä osin, että asetuksessa tarkoitettu vakinaista asumista koskeva kriteeri ei ole välttämätön edellytys etuuksien saamiselle vaan lainvalintasääntö, jolla pyritään estämään useampien kansallisten lainsäädäntöjen samanaikainen soveltaminen ja välttämään se, että henkilöt, jotka ovat käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, jäisivät ilman sosiaaliturvaa. Unionin tuomioistuimen mukaan asetuksella ei luoda yhteistä sosiaaliturvajärjestelmää vaan annetaan erillisten kansallisten järjestelmien jäädä edelleen voimaan. Siinä ei siis määritetä etuuksia koskevan oikeuden olemassaolon aineellisia edellytyksiä, sillä jäsenvaltioiden on lähtökohtaisesti itse määritettävä nämä edellytykset lainsäädännössään. Unionin tuomioistuin korostaa tässä yhteydessä, **että mikään ei ole esteenä sille, että sosiaalietuuksien myöntämiseksi unionin kansalaisille, jotka eivät ole taloudellisesti aktiivisia, asetetaan edellytykseksi se, että nämä täyttävät edellytykset laillista oleskelua koskevan oikeuden saamiselle vastaanottavassa jäsenvaltiossa.**

Unionin tuomioistuin toteaa komission toissijaisesta väitteestä, jonka mukaan oleskeluoikeuden tarkastaminen merkitsee syrjintää, että **edellytys, joka koskee oleskeluoikeutta Yhdistyneessä kuningaskunnassa, merkitsee epäyhdenvertaista kohtelua**, sillä oman maan kansalaiset voivat täyttää sen helpommin kuin muiden jäsenvaltioiden kansalaiset.

Unionin tuomioistuin katsoo kuitenkin, että **kyseinen erilainen kohtelu voidaan perustella vastaanottavan jäsenvaltion talouden suojelemisen tarpeen** kaltaisella legitiimillä päämäärällä, kunhan sillä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän päämäärän saavuttamiseksi.

Unionin tuomioistuin toteaa tältä osin, että kansalliset viranomaiset tarkastavat oleskelun laillisuuden kansalaisten vapaata liikkuvuutta koskevassa direktiivissä asetettujen edellytysten mukaisesti. Ison-Britannian viranomaiset eivät siis suorita kyseistä tarkastusta järjestelmällisesti jokaisen hakemuksen osalta vaan pelkästään epävarmassa tapauksessa. Tästä seuraa, että **edellytyksellä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen Yhdistyneen kuningaskunnan tavoitteleman legitiimin päämäärän, eli sen talouden suojelemisen tarpeen, saavuttamiseksi.**

HUOMAUTUS: Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen sellaista jäsenvaltiota vastaan, joka ei noudata unionin oikeuden mukaisia velvoitteitaan, voi nostaa komissio tai jokin toinen jäsenvaltio. Jos unionin tuomioistuin toteaa, että jäsenyysvelvoitteita ei ole noudatettu, kyseessä olevan jäsenvaltion on toteutettava tuomion noudattamisen edellyttämät toimenpiteet mahdollisimman pian. Jos komissio katsoo, että jäsenvaltio ei ole toteuttanut tuomion noudattamisen edellyttämiä toimenpiteitä, se voi nostaa uuden kanteen, jossa se vaatii rahamääräisiä seuraamuksia. Jos jäsenvaltio ei ole ilmoittanut direktiivin täytäntöönpanotoimenpiteistä komissiolle, unionin tuomioistuin voi komission ehdotuksesta määrätä seuraamuksista jo ensimmäistä tuomiota annettaessa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106